

LAPUENTE PERARNAU, Jordi. *EN TEMPS DE LA REPÚBLICA*. La Revista de Vallcebre núm 6 A 8. 2009-2010.

LA REVISTA de Vallcebre

Ajuntament de
Vallcebre

Amb el suport de:

Diputació
Barcelona

En temps de **la República**

43

El Joan de cal Xic ens ha fet arribar un document original de gran valor històric. Es tracta del cens electoral del municipi de Vallcebre del desembre de 1932.

Som doncs en temps de la Segona República. L'abril de 1931 es van celebrar les primeres eleccions per sufragi universal a l'estat espanyol (on tothom podia votar amb independència del seu estatus social i posició econòmica). Malgrat tot, només podien votar els homes majors de 23 anys. Una llei del govern republicà de centreesquerrres va modificar aquesta llei electoral i va permetre que les dones també tinguessin dret a vot, tal i com va passar a les eleccions de 1933. Per aquest motiu en aquest cens electoral s'hi van incloure per primer cop totes les dones del poble.

En aquest cens hi consten els noms i cognoms de tots els vallcebrencs i vallcebrencques majors de 22 anys a l'any 1932, la seva edat, el seu domicili, la seva professió i si sabia o no llegir i escriure. S'han analitzat aquestes dades per tal d'extreure'n informació, que creiem que us pot ser interessant.

Pels que tenim arrels al poble, aquí hi trobarem segurament alguns dels nostres avantpassats (oncles/tietes, pares/mares, avis/àvies, besavis/besàvies, rebesavis/rebesàvies...). És per aquest motiu que adjuntem còpia de part del document original en aquest article perquè el pugueu consultar. La continuació d'aquest article i la resta de la llista sortirà als propers números de la revista.

Vull agrair al Joan de cal Xic que s'hagi pres la molèstia de fer-nos arribar aquests i altres documents antics. Gràcies a ell, ara podrem saber alguna coseta més dels nostres avantpassats, de la història del nostre poble i, en definitiva, de nosaltres mateixos.

En temps de **la República**

ELS COGNOMS:

Quins eren els cognoms més estesos entre els habitants del poble en aquella època?

Tenint en compte que parlem només del habitants majors de 22 anys, el cognom més estès entre els vallcebrencs de l'època era Perarnau (34 persones), seguit de Simon (29) i Pons (20). Hi trobem 13 persones que es deien Prat i Viñas, 12 Guitart, 11 vallcebrencs que es deien Camprubí, 9 Soler, 8 Torner i Boixader. Hi havia 7 persones que tenien com a primer cognom Aymerich, Freixa i Grandia, 6 amb els cognoms Camps, Capella, Casals, Costa, Escarrer i Noguera. N'hi havia 5 que es deien Calsina, Cortina, Fuster i Lladó. 4 Massana, Pujol, Rotllant i Tarrés. Amb 3 representants per cognom, Altarriba, Camp, Morera i Serra. No s'han tingut en compte els cognoms que tan sols tenien 1 o 2 persones al poble.

Segur que molts de vosaltres porteu alguns d'aquests cognoms "vallcebrencs", o els vostres veïns o amics. No és d'estranyar ja que la majoria de nosaltres som descendents de les persones d'aquest llistat. Evidentment, el pas del temps i les migracions han fet marxar membres d'aquestes "nissagues" i se n'han incorporat de noves al poble. Quins creieu que són els cognoms més habituals entre els vallcebrencs i vallcebrencques que viuen al poble actualment?

Doncs el "rànkning" de cognoms d'empadronats a Vallcebre el 2009, contant-hi menors d'edat, és el següent : 24 Simon, 12 Perarnau, 11 Torner, 9 Fuster i Guitart, 8 Soler, 6 Costa, Garcia i Prat, 5 Casals, Malé i Pinos, 4 Camprubí, Camps, Casòliva, Massana i Puig.

Jordi cal Carol

Dirección General del Instituto Geográfico, Catastral y de Estadística

Renovación total del Censo electoral, ordenada por Decreto de 26 de enero de 1932

Provincia de Barcelona

Término municipal de Vallcebre

Distrito municipal único

Sección única

Lista definitiva de los electores de la expresada Sección, formada en virtud de lo que dispone el Decreto citado

Número de orden en la sección	APELLIDOS Y NOMBRE DEL ELECTOR	SEXO	EDAD (Años cumplidos)	DOMICILIO	PROFESION, OFICIO U OCUPACIÓN	Saber leer y escribir?
				CALLE (O PLAZA, ETC.) Y NÚMERO DE LA CASA EN LOS MUNICIPIOS RURALES: BARRIO, ALDEA O ENTIDAD		
+1	Allarriba Rossell, Pedro	V.	63	Casa Masana	Labrador	si
+2	Allarriba Vintró, Palmira	H.	29	Idem	Sus labores	si
+3	Allarriba Casanova, Margarita	H.	48	Casa Menut	Idem	si
+4	Aymerich Corbina, Carmen	H.	47	Casa Buñol	Idem	no
+5	Aymerich Simón, Feliceula	H.	46	Casa Xich D.	Idem	no
+6	Aymerich Grandia, Verónica	H.	35	Casa Nis	Idem	no
+7	Aymerich Costa, Juan	V.	40	Casa Vila	Labrador	si
+8	Aymerich Grandia, Juan	V.	32	Casa Victoria	Idem	no
+9	Aymerich Grandia, Filomena	H.	69	Casa Lluís Jefe	Doméstica	no
+10	Aymerich Noguera, Juan	V.	34	Casa Bufalá	Labrador	no
+11	Badia Tomer, Magdalena	H.	40	Casa Xich	Doméstica	no
+12	Boixader Freixa, Juan	V.	64	Casa Deus	Labrador	no
+13	Boixader Casadesus, Juan	V.	32	Idem	Idem	no
+14	Boixader Casadesus, María	H.	35	Casa Xich M.	Doméstica	no
+15	Boixader Jou, Clemencia	H.	68	Casa Martidens	Sus labores	no
+16	Boixader Perarnau, Juan	V.	57	Casa Jandeus	Labrador	no
+17	Boixader Casadesus, Modesta	H.	29	Casa Call	Sus labores	no
+18	Boixader Perarnau, Carmen	H.	44	Casa Agustín	Idem	no
+19	Boyer Calderer, Ramón	V.	32	Casa José	Panadero	si
+20	Calderer Casals, Ramón	V.	50	Casa Buñol	Labrador	si
+21	Calderer Casals, José	V.	52	Idem	Idem	si
+22	Calsina Expósito, Mariano	V.	57	Casa Martidens	Idem	no
+23	Calsina Boixader, Antonio	V.	28	Idem	Idem	si
+24	Calsina Boixader, Rosa	H.	25	Idem	Idem	si
+25	Calsina Boixader, María	H.	25	Idem	Tejedora	si
+26	Calsina Boixader, Dolores	H.	24	Idem	Doméstica	si
+27	Camp Ferrer, Clemencia	H.	32	Casa Rectoria	Tejedora	si
+28	Camp Ferrer, Mercedes	H.	36	Idem	Doméstica	si
+29	Camp Ferrer, José	V.	48	Idem	Sus labores	si
+30	Camprubi Casólviva, José	V.	54	Idem	Párroco	si
+31	Camprubi Prats, Carmen	H.	26	Casa Muga	Labrador	si
+32	Camprubi Prats, Juan	V.	24	Idem	Doméstica	no
+33	Camprubi Perarnau, Luisa	H.	23	Idem	Labrador	si
+34	Camprubi Saña, Carmen	H.	23	Casa Campons	Doméstica	si
+35	Camprubi Saña, Carmen	H.	42	Casa Monju	Sus labores	no
+36	Camprubi Grandia, Juan	V.	54	Casa Morlans	Labrador	si
+37	Camprubi Perarnau, Juan	V.	26	Idem	Idem	si
+38	Camprubi Saña, José	V.	51	Casa Gcnis	Idem	si
+39	Camprubi Grandia, Rosa	H.	48	Idem	Sus labores	no
+40	Camprubi Camprubi, Víctor	V.	25	Idem	Labrador	si
+41	Camprubi Camprubi, Martín	V.	24	Idem	Jornalero	si
+42	Camps Casals, Mariano	V.	43	Casa Esteban	Labrador	si
+43	Camps Casals, Angela	H.	51	Casa Galcerán	Sus labores	no
+44	Camps Casals, Juan	V.	47	Idem	Labrador	si
+45	Camps Casals, María	H.	41	Casa Esteban B.	Sus labores	no
+46	Camps Aymerich, Lourdes	H.	46	Casa Consula	Idem	no
+47	Camps Guix, Carmen	H.	55	Casa Bataya	Idem	no
+48	Capella Coroninas, Pedro	V.	25	Casa Jan Curí	Labrador	si
+49	Capella Oriols, Juan	V.	31	Casa Jepet Curí	Idem	si
+50	Capella Oriols, Jaime	V.	26	Casa Juliana	Idem	si
+51	Capella Perarnau, Montserrat	H.	27	Casa Curí	Sus labores	no

Numero de orden en la sección	APELLIDOS Y NOMBRE DEL ELECTOR	SEXO	EDAD (Años cumplidos)	DOMICILIO CALLE (O PLAZA, ETC.) Y NÚMERO DE LA CASA EN LOS MUNICIPIOS RURALES: BARRIO, ALDEA O ENTIDAD	PROFESIÓN, OPICIO U OCUPACIÓN	¿Sabe leer y escribir?
+ 51	Capella Oriols, José	V.	34	Casa Carrandea	Labrador	si
52	Capella Oriols, Josefa	H.	40	Casa Pipaire	Sus labores	si
53	Carol Boixader, Ramón	V.	31	Casa Vicaría	Sacerdote	si
+ 54	Casadesús Margarit, Miguel,	V.	51	Casa Felipe V	Labrador	si
+ 55	Casadesús Casals, María	H.	57	Casa Deus	Sus labores	no
56	Casals Saña, María	H.	82	Casa Barrol	Idem	si
57	Casals Pujals, Clemente	V.	75	Casa Consolá	Labrador	si
+ 58	Casals Camp, Dolores	H.	37	Idem	Sus labores	no
+ 59	Casals Camp, Ramón	V.	39	Idem	Labrador	si
+ 60	Casals Camp, Juan	V.	50	Idem	Idem	si
+ 61	Casanovas Mora, José	V.	24	Casa Felipe R.	Idem	si
+ 62	Carolina Pons, Filomena	H.	39	Casa Consolá	Sus labores	si
63	Catlla Ferrer, Sinforosa	H.	53	Casa Tiet	Idem	si
64	Catlla Ferrer, Palmira	H.	43	Casa Sastre P.	Idem	si
65	Clotet Simón, Tefesa	H.	50	Casa Marxa	Idem	no
66	Companyó Casals, Filomena	H.	71	Casa Parsé	Idem	no
+ 67	Corominas Oriola, Miguel	V.	59	Casa Nay	Labrador	no
68	Corominas Oriola, Francisco	V.	49	Idem	Idem	no
+ 69	Cortina Expósito, Mercedes	H.	35	Casa Vila	Sus labores	no
70	Certina Ferarnau, Juan	V.	51	Casa Pla	Labrador	no
+ 71	Cortina Lladó, Ramón	V.	23	Idem	Idem	si
72	Cortina Perarnau, Bucnaventura	V.	39	Idem	Pastor	no
73	Costa Ferrer, Ramona	H.	26	Casa Pantumina	Sus labores	si
+ 74	Costa Guitart, Luis	V.	53	Casa Mariné	Labrador	no
+ 75	Costa Ferrer, Juan	V.	35	Casa Pastor	Idem	si
76	Costa Guitart, Angela	H.	43	Casa Pau D.	Sus labores	si
77	Costa Ferrer, Rosa	H.	34	Casa Roser	Idem	no
78	Costa Guitart, Víctor	V.	59	Casa Pastor	Labrador	si
79	Escarrer Camprubí, Rosa	H.	37	Casa Batlló	Sus labores	si
+ 80	Escarrer Camprubí, Filomena	H.	34	Casa Rotas	Idem	si
+ 81	Escarrer Guitart, Juan	V.	67	Casa Andorra	Labrador	si
82	Escarrer Expósito, Modesto	V.	30	Casa Toni	Pastor	si
+ 83	Escarrer Expósito, Mauro	V.	24	Idem	Labrador	si
+ 84	Escarrer Guitart, Josefa	H.	64	Casa Corrent	Sus labores	si
85	Expósito, Magdalena	H.	65	Casa Toni	Idem	no
86	Feliu For, Dolores	H.	60	Casa Morera	Idem	no
+ 87	Ferrer Prats, Ramona	H.	58	Casa Pastor	Idem	no
88	Ferrer Escarrer, Celestino	V.	45	Casa Sastre P.	Sastre	si
+ 89	Fornells Guitart, Ramón	V.	35	Casa Rodó	Labrador	si
90	Freixa Prat, José	V.	33	Casa Campayas	Idem	si
91	Freixa Aymerich, José	V.	55	Idem	Idem	si
+ 92	Freixa Catllá, Ramón	V.	52	Casa Menut	Idem	si
93	Freixa Simón, José	V.	44	Casa Pau P.	Idem	si
94	Freixa Catllá, Carmen	H.	39	Carrera	Sus labores	si
95	Freixa Simón, Luis	V.	35	Casa Corbella	Labrador	si
96	Freixa Ponsá, Víctor	V.	41	Casa Xich M.	Albañil	si
97	Furadada Oriols, Pedro	V.	44	Casa Negre	Labrador	si
98	Fuster Perarnau, Amadeo	V.	52	Casa Pau D.	Idem	si
99	Fuster Perarnau, Juan	V.	63	Casa Masuberet	Idem	si
100	Fuster Grandia, Miguel	V.	28	Idem	Idem	si
+ 101	Fuster Grandia, Melitón	V.	23	Idem	Albañil	si
102	Fuster Grandia, Nuria	H.	25	Idem	Jornalero	si
103	Grandia Farrás, Emilia	H.	42	Casa Galcerán	Doméstica	si
104	Grandia Freixa, Josefa	H.	56	Casa Masuberet	Sus labores	si
+ 105	Grandia Roca, Juan	V.	51	Casa Xich D.	Idem	no
					Labrador	si

En temps de **la República (II)**

ANALFABETISME I ACCÉS A L'ENSENYAMENT

Si ens entremenim a analitzar les dades del cens electoral, podem veure que l'any 1932 un bon número de vallcebrencs i vallcebreses en edat adulta no sabien llegir i escriure —un 49% de les persones majors de 22 anys—. Avui dia dir-li a algú que és un analfabet sona més aviat com un insult, i fins i tot ens costaria molt trobar alguna persona del poble que no sabés llegir i escriure.

Naturalment, en aquest canvi hi ha tingut un paper molt important l'escola. En aquells anys ja pràcticament la majoria de la canalla del poble (que ara en tenen més de 80) anaven a l'escola, però molts dels seus pares i mares no havien tingut la mateixa sort i no "sabien de lletres".

Òbviament, la situació socioeconòmica de la família era un fet molt important a l'hora de decidir si nens i nenes podrien anar a l'escola, i sobretot si tindrien el "privilegi" de seguir amb els seus estudis més enllà de l'ensenyament primari. Moltes famílies no s'ho podien permetre, ja sigui per la despesa que suposava, perquè els necessitaven per tirar endavant amb les feines del camp i del bestiar, o per altres motius de tipus cultural.

Si analitzem les dades, podem apreciar perfectament algun d'aquests motius: l'any 1932, 3 de cada 10 homes, i 7 de cada 10 dones del poble, no sabien llegir i escriure. Aquesta diferència no és casualitat i ens diu moltes coses: que era més "important" que anés a l'escola el nen que la nena. Per què? Senzillament perquè les dones patien una major desigualtat a l'hora d'accedir a l'ensenyament o al treball que en l'actualitat. El veritable paper de la dona era tenir cura de la casa i dels fills, i l'home s'havia d'encarregar de "menar" bé les terres i/o portar un bon sou a casa. Per això era "normal" que si algú havia de "fer carrera" fos el nen, ja que això li asseguraria una bona feina i un bon futur.

En temps de la República (II)

Ben pensat, no deixa de ser curiós que moltes persones amb grans vocacions i excel·lents aptituds per estudiar i exercir determinades professions, no s'ho poguessin ni plantejar pel fet de no tenir tita o no dur les butxaques plenes. En aquest sentit és indiscutible que les coses han canviat. O no..., o potser no tant com ens sembla, i això de la tita i la butxaca encara pesa?

Si tornem a les dades del cens, aviat ens adonarem d'una altra tendència indiscutible: com més gran era la persona, més fàcil que fos analfabeta.

TAULA: PERCENTATGE D'ANALFABETISME SEGONS SEXE I EDAT

	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79
% home	19	9	32	31	42	37	28	69	36	55	75	no
% dona	31	48	70	60	69	92	90	100	90	100	100	100

(Elaboració pròpia a partir del cens electoral de Vallcebre de l'any 1932).

Què ens indiquen les dades d'aquesta taula? Doncs quantifica com i quan es va anar produint aquest procés d'alfabetització de la població a Vallcebre. Si les simplifiquem, aquest canvi generacional es veu més clar: pels joves de "cal Noseon del cap de la carena" l'analfabetisme era de menys del 20% pel jove i del 30% per la jove, pels seus pares aquest percentatge seria del 40% pel pare i 70% per la mare aproximadament, i pels avis del 65% per l'avi i del 100% per l'àvia.

En definitiva, generació rere generació cada cop la gent jove del poble sabia llegir i escriure més, i poc a poc l'alfabetització de les dones es va anar equiparant a la dels homes.

Segona entrega del cens electoral de Vallcebre el 1932, document original cedit pel Joan de cal Xic. Segona entrega del cens electoral de Vallcebre el 1932, document original cedit pel Joan de cal Xic.

Vallcebre

Distrito único

Sección única

Número de orden en la sección	APELLIDOS Y NOMBRE DEL ELECTOR	SEXO	EDAD (AÑOS COMPLETOS)	DOMICILIO CALLE (O PLAZA, ETC.) Y NÚMERO DE LA CASA EN LOS MUNICIPIOS RURALES: BARRIO, ALDEA O ENTIDAD	PROFESIÓN, OFICIO U OCUPACIÓN	¿Es labrador y censado?
106	Grandia Aymerich, Ramón	V.	24	Casa Xich D.	Labrador	si
107	Grandia Campamajó, Antonio	V.	35	Casa Parsé	Idem	si
108	Grandia Soler, Juan	V.	72	Casa Felip R.	Idem	no
109	Grandia Serra, Luisa	H.	34	Idem	Sus labores	si
110	Guitart Freixa, Ramona	H.	69	Casa Rodó	Idem	no
111	Guitart Aymerich, Pedro	V.	62	Casa Morxa	Labrador	no
112	Guitart Prat, Juan	V.	34	Casa Vitrecla	Idem	si
113	Guitart Prat, Luisa	H.	29	Idem	Sus labores	no
114	Guitart Lladó, Juan	V.	59	Idem	Labrador	si
115	Guitart Torner, Florencio	V.	25	Casa Basench	Idem	si
116	Guitart Corominas, Esteban	V.	51	Idem	Idem	si
117	Guitart Perarnau, José	V.	37	Casa Rotas	Idem	si
118	Guitart Freixa, José	V.	64	Idem	Idem	no
119	Guitart Capella, José	V.	75	Casa Pipiare	Idem	si
120	Guitart Simón, Ramón	V.	45	Idem	Idem	si
121	Janqueras Viñas, Francisca	H.	24	Casa March	Idem	si
122	Lladó Viñas, Francisca	H.	49	Casa Pla	Sus labores	no
123	Lladó Viñas, Ramón	V.	55	Casa Pauló	Labrador	no
124	Lladó Plat, Carmen	H.	23	Idem	Sus labores	si
125	Lladó Plat, Dolores	H.	24	Casa Bernat	Idem	no
126	Lladó Camps, Dolores	H.	27	Casa Parsé	Idem	si
127	Masiá Figols, Ramona	H.	63	Casa Prats	Idem	no
128	Marginet Casals, Carmen	H.	31	Casa Victoria	Idem	no
129	Martí Canadell, Rosà	H.	39	Casa Negre	Idem	no
130	Masana Perarnau, Queralt	H.	63	Casanova S. J.	Idem	no
131	Masana Pons, Bartolomé	V.	26	Casa Victor	Labrador	si
132	Masana Perarnau, Lucía	H.	54	Casa Chalet	Sus labores	no
133	Menéndez Balada, María	H.	26	Casa Roser	Maestra	si
134	Morera Perarnau, Isabel	H.	28	Casa Costa	Sus labores	si
135	Morera Perarnau, Juan	V.	44	Casa Ramón	Labrador	si
136	Morera Perarnau, Ana	H.	41	Bairol Dalt	Sus labores	si
137	Muntadas Costa, Jaime	V.	44	Casa Catreu	Labrador	si
138	Noguera Simón, Nuria	H.	29	Casanova S. J.	Sus labores	no
139	Noguera Altarriba, José	V.	70	Casa Cambers	Labrador	no
140	Noguera Casadesús, Ramón	V.	55	Idem	Idem	no
141	Noguera Casadesús, Antonia	H.	46	Casa Felip V.	Sus labores	no
142	Noguera Prat, Dolores	H.	50	Casa Ceguet	Idem	no
143	Noguera Guix, Andrés	V.	30	Casa Benito	Labrador	no
144	Oriols Casals, Filomena	H.	63	Casa Cañandre	Sus labores	no
145	Perarnau Tor, José	V.	31	Casa Pantumina	Labrador	si
146	Perarnau Tor, Modesta	H.	28	Idem	Sus labores	si
147	Perarnau Perarnau, Ramón	V.	43	Casa Cisco	Labrador	no
148	Perarnau Perarnau, Clemencia	H.	51	Idem	Sus labores	no
149	Perarnau Cortina, María	H.	52	Casa Goix G.	Idem	no
150	Perarnau Tomás, Luisa	H.	32	Casa Rufolá	Idem	no
151	Perarnau Cortina, Juan	V.	65	Casa Corrent	Labrador	no
152	Perarnau Escarrer, Florencio	V.	24	Idem	Idem	si
153	Perarnau Prat, Benito	V.	39	Casa Batlló	Idem	no
154	Perarnau Prat, Pedro	V.	37	Idem	Idem	no
155	Perarnau Prat, Antonia	H.	42	Idem	Sus labores	no
156	Perarnau Tomás, Carlos	V.	42	Casa Bairol Dalt	Labrador	si
157	Perarnau Masana, Lucía	H.	33	Casa Rodó	Sus labores	si
158	Perarnau Villegas, Luis	V.	66	Casa Pons	Labrador	si
159	Perarnau Casadesús, José	V.	33	Idem	Idem	si
160	Perarnau Casadesús, Leandro	V.	23	Idem	Idem	si

Número de orden en la sección	APELLIDOS Y NOMBRE DEL ELECTOR	SEXO	EDAD (Años cumplidos)	DOMICILIO	PROFESION, OFICIO u OCUPACIÓN	¿Subir y escribir?
				CALLE (O PLAZA, ETC.) Y NÚMERO DE LA CASA EN LOS MUNICIPIOS RURALES BARRIO, ALDEA O ENTIDAD		
161	Perarnau Catllá, Josefa	H.	29	Casa Simón	Sus labores	si
162	Perarnau Canal, Lucía	H.	78	Casa Jandeus	Idem	no
+ 163	Perarnau Casals, José	V.	50	Casa Creudebella	Labrador	si
164	Perarnau Serra, María	H.	72	Carrera	Sus labores	no
+ 165	Perarnau Cortina, Juan	V.	38	Casa Mullós	Labrador	si
166	Perarnau Casótiva, José	V.	58	Casa Tiet	Idem	si
+ 167	Perarnau Catllá, José	V.	26	Idem	Idem	si
+ 168	Perarnau Catllá, Luis	V.	23	Idem	Idem	si
169	Perarnau Cortina, Valentín	V.	63	Casa La Call	Idem	si
+ 170	Perarnau Pons, Juan	V.	35	Idem	Idem	si
+ 171	Perarnau Busons, Filomena	H.	67	Casa Las Rotas	Sus labores	no
+ 172	Perarnau Casadesús, Juan	V.	30	Casa Masana	Labrador	si
173	Perarnau Masana, Juan	V.	26	Casa Chalet	Idem	si
174	Perarnau Noguera, Bartolomé	V.	57	Idem	Idem	si
175	Perarnau Tor, Luis	V.	30	Casa Costa	Idem	si
176	Perarnau Cotllá, Palmira	H.	27	Casa Prats	Sus labores	no
177	Perarnau Perarnau, Seberina	H.	36	Casa Moli	Idem	no
+ 178	Pey Pascuet, Angela	H.	34	Casa Jepet	Idem	no
179	Pons Viñas, Nuria	H.	24	Casa Coix	Idem	no
180	Pons Guixart, María	H.	61	Casa Blanquet	Idem	no
+ 181	Pons Viñas, Palmira	H.	23	Casa Sastre D.	Idem	si
182	Pons Prats, Ramona	H.	41	Casa Esteban S. J.	Idem	no
+ 183	Pons Viñas, Juan	V.	28	Casa Grayra	Labrador	si
+ 184	Pons Boixader, Esteban	V.	45	Casa Esteban B.	Idem	no
+ 185	Pons Badía, María	H.	28	Casa Xelu	Sus labores	no
186	Pons Capella, Margarita	H.	53	Casa La Call	Idem	no
187	Pons Cufiné, José	V.	62	Casa Cofiné	Labrador	si
188	Pons Viñas, Nuria	H.	23	Idem	Sus labores	si
189	Pons Casals, Martín	V.	42	Casa Roser	Secretario	si
+ 190	Pons Simón, María	H.	46	Casa March	Sus labores	no
+ 191	Pons Roca, José	V.	40	Casa Manuel	Labrador	no
+ 192	Pons Perarnau, Juan	V.	61	Casa Batalla	Idem	no
193	Pons Cufiné, José	V.	57	Casa Coix S. J.	Idem	no
+ 194	Pons Viñas, Antonio	V.	27	Idem	Idem	si
+ 195	Pons Viñas, José	V.	33	Casa Cananxich	Idem	si
+ 196	Pons Escarrer, José	V.	64	Idem	Idem	si
+ 197	Pons Viñas, Josefa	H.	27	Idem	Sus labores	si
+ 198	Pons Viñas, Dolores	H.	36	Casa Toni	Idem	no
+ 199	Ponsá Boixader, José	V.	49	Casa Agustinet	Labrador	si
200	Ponsá Camps, Agustín	V.	23	Idem	Idem	no
201	Pozá Martín, Lorenzo	V.	23	Casa Roser	Maestro	si
202	Prat Badía, Antonia	H.	58	Casa Pericas	Sus labores	no
203	Prat Noguera, Dolores	H.	40	Casa Francés	Idem	no
+ 204	Prat Campá, María	H.	50	Casa Muga	Idem	no
205	Prat Feliu, Ramón	V.	44	Casa José Xich	Labrador	no
+ 206	Prat Badía, María	H.	65	Casa Batlló	Sus labores	no
207	Prat Campá, Dolores	H.	55	Casa Xelu	Idem	no
+ 208	Prat Noguera Filomena	H.	55	Casa Vitrecla	Idem	no
+ 209	Prat Feliu, Carmen	H.	43	Casa Masot	Idem	no
210	Prat Campá, Magdalena	H.	49	Casa Carrera S. J.	Idem	no
+ 211	Prat Badía, Benito	V.	65	Casanova S. J.	Labrador	no
+ 212	Prat Masana, Benito	V.	38	Idem	Idem	si
+ 213	Prat Masana, José	V.	27	Idem	Idem	si
214	Prat Masana, Pedro	V.	24	Idem	Idem	si
215	Pujol Simón, José	V.	33	Casa Bernat	Idem	no

En temps de **la República (II)**

LES CASES DEL POBLE

En aquest llistat hi apareixen el nom de 120 cases del poble. La gran majoria d'aquestes estan avui dia dempeus a Vallcebre. En alguns casos els noms no acaben d'estar ben escrits; en d'altres, sembla ser que el nom de la casa ha canviat; algunes estan ensorrades o en runes, i algunes no les recorden o localitzen ni els més grans del poble. Les reconeixeu vosaltres?

Com a curiositat, les cases que semblaven estar més habitades l'any 1932 (recordeu que al cens no hi apareixen les persones menors de 22 anys) eren can Solà, la Casa Nova de Sant Julià i cal Martídens amb 6 habitants, i cal Batlló, la Carrera, cal Masoberet, el Molí, cal Seguet i cal Tutó amb 5 persones.

Jordi cal Carol

Clínica dental
Dra. Basterretxea

Tel. 93 824 43 78
c/ Mn. Jaume, 27
08695 - BAGÀ

En temps de la República (III)

Avui donarem quatre pinzellades sobre com es guanyaven la vida les vallcebrencs i vallcebresos dels anys 30, a partir de les dades del cens electoral de 1932.

Si mirem al cens les dades d'ocupació de les dones, hi veurem 1 mestra, 2 teixidores i 128 "mestresses de casa" ("sus labores" o "doméstica").

Entre els homes, hi tenim 3 "albañiles", 1 sastre, 1 forner, 1 "párroco", 1 "sacerdote", 3 pastors, 1 mestre, 1 "carretero", 1 secretari, 1 moliner, 1 fariner, 3 jornalers i 148 "labradores".

Si complementem aquestes dades amb la informació que ens han explicat diverses de les persones grans participants al taller "Vallcebre Abans", tot plegat pren més sentit.

Durant aquells anys, la vida del poble i la subsistència de pràcticament tots els seus habitants girava entorn de dos llocs: de les feines del camp i les mines de carbó. *"Gairebé tothom de les cases treballaven a la mina. Des de canalla ja sabien que hi tindrien feina quan es fessin grans. A partir dels 16 anys ja et co•locaven de pinxe"*, ens explica el Joan de cal Xic. Tot i que el Joan ens parla de dues dècades més tard, la situació als anys 30 era força semblant. En aquesta època, pràcticament tots els homes feien les feines del camp i, a més a més, molts d'ells treballaven a la mina. Els qui pel matí anaven a la mina, a la tarda treballaven les terres. Els qui hi anaven per la tarda, feien de pagesos i ramaders pel matí. A més a més, hi havia el relleu de nit *"el relleu boit, li'n dèiem"*, comenten el Josep i el Joan.

Algú que s'hagi fixat en el llistat es preguntarà: si per aquesta època hi havia força gent del poble que treballava a la mina, com és que al llistat no hi veiem cap "miner" com a professió? Als anys 30 les feines del camp eren el mitjà de subsistència principal, i el jornal a la mina era considerat una font d'ingres-

Tercera entrega del cens electoral de Vallcebre el 1932.
Document original cedit pel Joan de cal Xic

Vallcebre

Distrito único

Sección única

Número de orden en la sección	APELLIDOS Y NOMBRE DEL ELECTOR	SEXO	EDAD (Años cumplidos)	DOMICILIO CALLE (O PLAZA, ETC.) Y NÚMERO DE LA CASA EN LOS MUNICIPIOS RURALES: BARRIO, ALDEA O ENTIDAD	PROFESIÓN, OFICIO U OCUPACIÓN	¿Sabe leer y escribir?
216	Pujol Escarrer, Miguel	V.	69	Casa Moli	Molinero	no
217	Pujol Simón, Amadeo	V.	26	Idem	Harinero	no
218	Pujol Simón, Angela	H.	24	Idem	Sus labores	no
+ 219	Riu Travé, Filomena	H.	57	Casa Nay	Idem	no
220	Roca Torner, Dolores	H.	65	Casa Manuel	Idem	no
221	Rota Viñas, José	V.	43	Casa Vinté	Labrador	no
222	Rota Viñas, Carmen	H.	49	Casa Mariné	Sus labores	no
+ 223	Roïllant Prat, Francisca	H.	29	Casa Castell Nou	Idem	sí
+ 224	Roïllant Prat, Miguel	V.	33	Casa Xelu	Labrador	sí
+ 225	Roïllant Perarnau, Ramón	V.	55	Idem	Idem	no
226	Sangrà Bonet, Juan	V.	41	Casa Vis	Idem	no
+ 227	Serra Arderiu, María	H.	24	Casa Benito	Sus labores	no
+ 228	Serra Pons, José	V.	70	Idem	Labrador	no
229	Serra Allarriba, María	H.	61	Casa Felipe	Sus labores	no
+ 230	Simón Boixader, Juan	V.	38	Casa Castell Nou	Labrador	sí
231	Simón Perarnau, Gabriel	V.	24	Casa Coix G.	Idem	sí
232	Simón Simón, Carmen	H.	26	Idem	Idem	no
233	Simón Perarnau, Luis	V.	26	Idem	Labrador	sí
234	Simón Prat, Víctor	V.	59	Idem	Idem	no
+ 235	Simón Soler, Magdalena	H.	53	Casa Tutó	Sus labores	no
+ 236	Simón Serra, Ramona	H.	23	Idem	Idem	no
+ 237	Simón Perarnau, Luis	V.	67	Casa Luis Jefe	Labrador	no
+ 238	Simón Aymerich, Serafín	V.	27	Idem	Idem	no
239	Simón Aymerich, Víctor	V.	35	Idem	Pastor	no
240	Simón Capella, José	V.	35	Casa Simón	Labrador	sí
241	Simón Soler, Juan	V.	50	Casa Borni	Pastor	no
+ 242	Simón Ferrer, Antonia	H.	45	Idem	Sus labores	no
+ 243	Simón Ferrer, Juan	V.	56	Idem	Labrador	no
244	Simón Perarnau, Clemencia	H.	48	Casa Catán	Sus labores	no
245	Simón Aymerich, María	H.	33	Casa Canandu	Idem	no
+ 246	Simón Rotllant, Emilia	H.	42	Casa Creudebella	Idem	no
+ 247	Simón Pons, Pedro	V.	74	Carrera	Labrador	sí
+ 248	Simón Perarnau, José	V.	41	Idem	Idem	sí
249	Simón Aymerich, Rosa	H.	37	Casa Pau P.	Sus labores	no
+ 250	Simón Boixader, Piedad	H.	42	Casa Ramón	Idem	sí
251	Simón Guitart, María	H.	67	Casa Carol	Idem	no
+ 252	Simón Catllá, Carmen	H.	61	Casa Mateu	Idem	no
+ 253	Simón Simón, Roberto	V.	27	Idem	Labrador	no
254	Simón Noguera, Ramón	V.	29	Casa Carabero	Idem	sí
+ 255	Simón Simón, Consuelo	H.	28	Casa Rambanas	Sus labores	no
256	Simón Guitart, Juan	V.	69	Idem	Labrador	sí
+ 257	Simón Rotllant, José	V.	27	Idem	Idem	sí
258	Simón Perarnau, Dolores	H.	66	Casa Moli	Sus labores	no
259	Soler Grandia, José	V.	68	Casa Pericas	Labrador	no
260	Soler Prat, José	V.	26	Idem	Idem	sí
+ 261	Soler Prat, Miguel	V.	23	Idem	Idem	sí
262	Soler Pon, José	V.	68	Casa Tutó	Idem	no
+ 263	Soler Simón, José	V.	32	Idem	Idem	sí
+ 264	Soler Simón, Ramón	V.	24	Idem	Albañil	sí
+ 265	Soler Simón, Constanca	H.	27	Casa Pastor	Sus labores	sí
266	Soler Simón, María	H.	39	Casa Mullós	Idem	no
+ 267	Soler Pons, Antonia	H.	35	Casa Morera	Idem	no
268	Tarrés Morera, Mateo	V.	61	Casa Carot	Labrador	sí
+ 269	Tarrés Torner, Ramón	V.	30	Idem	Idem	sí
+ 270	Tarrés Torner, Luis	V.	26	Idem	Jornalero	sí

Número de orden en la sección	APELLIDOS Y NOMBRE DEL ELECTOR	SEXO	EDAD (Años cumplidos)	DOMICILIO		PROFESIÓN, OFICIO U OCUPACIÓN	¿Sabe leer y escribir?
				CALLE (O PLAZA, ETC.) Y NÚMERO DE LA CASA	EN LOS MUNICIPIOS RURALES: BARRIO, ALDEA O ENTIDAD		
271	Tarrés Torner, Juan	V.	24	Casa Carot		Carretero	si
272	Tomás Cardona, Marcelino	V.	31	Casa Prats		Labrador	si
273	Tor Serra, Modesta	H.	60	Casa Pautumina		Sus labores	no
274	Torner Feliu, José	V.	31	Casa Sastre D.		Labrador	no
275	Torner Viñas, Luis	V.	43	Casa Pauló		Idem	no
276	Torner Simón, Palmira	H.	33	Idem		Sus labores	no
277	Torner Casas, Dolores	H.	44	Casa Jandins		Idem	no
278	Torner Simón, Magdalena	H.	49	Casa Basench		Idem	no
279	Torner Prat, Benito	V.	24	Casa Masot		Labrador	si
280	Torner Simón, José	V.	51	Idem		Idem	no
281	Torner Feliu, Ramón	V.	40	Casa Morera		Idem	no
282	Traserra Prat, Juliana	H.	31	Casa Mateu		Sus labores	no
283	Trulls Casals, Valentín	V.	31	Casa Seguet		Labrador	no
284	Viella Aymerich, José	V.	30	Casa Candu		Idem	no
285	Villegas Grandía, María	H.	78	Casa Colom		Sus labores	no
286	Vintró Pujol, María	H.	63	Casa Masana		Idem	si
287	Viñas Roca, Luis	V.	43	Casa Francés		Labrador	no
288	Viñas Noguera, Josefa	H.	24	Casa Seguet		Sus labores	no
289	Viñas Noguera, Palmira	H.	27	Idem		Idem	no
290	Viñas Roca, José	V.	50	Idem		Labrador	no
291	Viñas Perarnau, Clemente	V.	70	Casa Monjo		Idem	no
292	Viñas Noguera, Isidro	V.	46	Idem		Idem	no
293	Viñas Camps, José	V.	61	Casa Solé		Idem	si
294	Viñas Guitart, Antoria	H.	58	Casa Cufiné		Sus labores	no
295	Viñas Carreras, Juan	V.	50	Casa Carrera		Labrador	si
296	Viñas Guitart, Josefa	H.	52	Casa Coix		Sus labores	no
297	Viñas Roca, Dolores	H.	53	Casa Carraxich		Idem	no

Certifico: Que la lista que precede es la definitiva de electores de esta Sección, formada por esta Jefatura, de conformidad con lo prevenido en el artículo 11 del Decreto de la Presidencia del Consejo de Ministros de 26 de enero de 1932.

Barcelona, 16 de diciembre de 1932

V.º B.º

El Gobernador civil,
Juan Moles

El Jefe provincial de Estadística,
Eugenio Conde

sos complementària per a la família. Per això, tot i treballar a les mines, molts d'aquests vallcebrencs es consideraven "pagesos" i així constava al cens.

Amb el creixement de les mines a Vallcebre i la comarca durant les dècades següents, les mines mica en mica acaben sent el mitjà bàsic de subsistència, i les feines al camp progressivament passen a ser un complement per a la llar familiar.

Pel que fa a l'ocupació femenina, tot i que oficialment i estadísticament es considerava que les dones feien "sus labores" i que per tant "no treballaven", la realitat era ben diferent. Es feien un fart de treballar a casa, per fer pràcticament totes les feines domèstiques, tenir cura de la canalla, dels malalts, dels més

Dirección General del Instituto Geográfico, Catastral y de Estadística

Renovación total del Censo electoral, ordenada por Decreto de 26 de enero de 1932

Provincia de Barcelona

Término municipal de Vallcebre

Distrito municipal único

Sección única

Lista adicional de los residentes en la demarcación de la expresada Sección, que adquirirán el derecho de sufragio antes de 1.º de noviembre de 1933

APELLIDOS Y NOMBRE DEL ELECTOR	SEXO	EDAD (Años cumplidos)	DOMICILIO CALLE (O PLAZA, ETC.) Y NÚMERO DE LA CASA EN LOS MUNICIPIOS RURALES* BARRIO, ALDEA O ENTIDAD	PROFESIÓN, OFICIO U OCUPACIÓN	Sabe leer y escribir?	Fecha en que adquiere el derecho de sufragio		
						Día	Mes	Año
+ Boixader Casadesús, José	V.	22	Casa Deus	Labrador	no	28	enero	1933
+ Casals Calvés, Carmien	H.	22	Casa Tiet	Su sexo	sí	10	dicbre.	1932
+ Cortina Lladó, María	H.	22	Casa Pla	Idem	sí	13	febrero	1933
+ Guitart Torner, Marta	H.	22	Casa Basench	Idem	sí	6	idem	1933
+ Masana Pons, María	H.	26	Casa Lluís Jap	Idem	no	30	dicbre.	1932
+ Perarnau Tor, Encarnación	H.	22	Casa Juliana	Idem	sí	30	idem	1932
+ Rotland Prat, Alfredo	V.	22	Casa Xelu	Panadero	sí	25	novbre.	1932
+ Viñas Camprubí, Clemente	V.	22	Casa Morju	Labrador	no	27	dicbre.	1932
+ Viñas Camps, Isabel	H.	22	Casa Marlans	Su sexo	sí	30	idem	1932

Don Eugenio Conde Fradejas, Jefe de la Sección Provincial de Estadística de Barcelona.

Certifico: Que la lista que precede es la definitiva de los residentes en la demarcación de la expresada Sección que adquirirán el derecho de sufragio antes del 1.º de noviembre de 1933, formada por esta Jefatura de conformidad con lo dispuesto en los arts. 9.º y 11.º del Decreto de 26 de enero de 1932.

grans, (en aquell temps no hi havia tants mitjans assistencials ni serveis socials com ara), fent feines de costura i similars que suposaven un important estalvi per a l'economia familiar, etc. A més a més, també participaven en les feines del camp i en la cura del bestiar, si bé deixaven pels homes aquelles que eren físicament més dures, com ara segar o llaurar.

Segons el Josep de cal Tutó, cap els anys 40 aproximadament, algunes dones entrarien a treballar a la mateixa mina per fer tasques concretes com ara a la cribatge per triar el carbó. Uns anys més tard, segons ens recorda la Ramona de cal Pastor, hi havia força dones del poble —per exemple ella mateixa— que treballaven a la fàbrica del cartró del Collet, i que després seria de paper.

Un cop ja hem parlat de les ocupacions dels vallcebrencs i les vallcebreses d'aquella època per sexes, tornem a la foto de conjunt del poble. Si tiréssim tan sols 80 anys enrere, trobaríem un Vallcebre bàsicament agrícola i ramader, on les famílies vivien fonamentalment del camp i del bestiar, i on les mines progressivament van anar agafant protagonisme fins a convertir-se, poques dècades més tard, en el pilar econòmic del poble. Com ha canviat respecte ara, oi? Les condicions laborals, els drets salarials, les prestacions socials, en definitiva, la forma de guanyar-se la vida i subsistir dels nostres avantpassats més recents no

En temps de **la República (III)**

tenen res a veure amb la situació actual. Hi hem guanyat? Hi hem perdut? Parleu amb la gent gran del poble i podreu comparar...

I amb això acabem la tercera entrega i última de "Vallcebre en temps de República". Agraïm un cop més al Joan de cal Xic que ens hagi fet arribar aquest document històric tan valuós, a partir del qual hem intentat dibuixar quatre pinzellades de la realitat del nostre poble fa 80 anys. Esperem que l'hagueu trobat interessant, i us animem a que ens feu arribar més documents antics per tal de recuperar la nostra història!!!

Jordi cal Carol

**BAR
CAL
SASTRE**

Tel. 93 822 70 36
VALLCEBRE